

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

VUILE WAS

Een tragikomedie in vier bedrijven

door

Luk Gijsbrechts

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2016

Nr.2174

PERSONAGES :

Angele

Adele

An

Fatima

Cheri

Jan

Architect

Zoon van de architect

Jekkertje

Gerard

Vrouw

D E E L 1

Het stuk speelt zich af in een of andere ietwat verloederde stadswijk. Het al even verloederde wassalon is een noodgedwongen ontmoetingsplaats voor de buurtbewoners. Adele en Angele, twee echte kwebbelantes en "boezem"-vriendinnen laden giechelend en gibberend hun was in de machines, geven volop commentaar op de machines die niet werken.

ANGELE : Een schande is het, een echte schande.

ADELE : Meer nog, schandalig is het.

ANGELE : Meer dan schandalig is het. Zes machines staan hier... *(neemt houding aan van presentatrice)* Dames en heren mag ik u voor stellen. Machine nummer 1..

ADELE : Heeft maar vijf minuten voorwas..

ANGELE : Machine nummer 2....

ADELE : Heeft maar vijf minuten hoofdwas..

ANGELE : Machine nummer 3..

ADELE : Zwiert maar centrifugeert niet!

ANGELE : Machine nummer 4..

ADELE : Centrifugeert maar zwiert niet!!

ANGELE : En tenslotte machines nummers 5 en 6....

ADELE : Ook noegabollen niks waard....

ANGELE : Maar de was wordt toch ongeveer proper...

ADELE : Daarom zijn het ook onze machines

ANGELE : Gelukkig maar.

Ze gaan lachend, vooral Angeles vettige lach valt op, zitten recht voor hun machines. An, vrouw van begin twintig, komt binnen met zak wasgoed, vult machine 1 en gaat op de stoel zitten die recht voor haar machine staat. Ze is nonchalant gekleed (een op haar poten staande jonge vrouw) en zet walkman op. Ze heeft niet de minste aandacht geschonken aan Angele en Adele. Die

1

hebben alle handelingen nauwkeurig gevolgd en geven nu volop kommentaar.

ANGELE : Geeneens een goede dag.

ADELE : Stront wie heeft me gescheten

ANGELE : Zeg dat wel, maar och veel soeps stelt ze niet voor. Ze woont op dat dakappartement boven de frituur. En tussen haakjes, lang zal ze er niet blijven wonen, de Frans gooit haar op het einde van de maand buiten.

ADELE : Serjeus, waarom?

ANGELE : *(fluisterend)* Vrouwen.... ze ontvangt alleen vrouwen.

ADELE : Is het een...?

ANGELE : De Frans is er toch zeker van. En slordig hé... Hebt ge dat gezien, haar wasgoed?... niks gesorteerd maar wel stoefen en wassen met Datex..

ADELE : Is dat goed?

ANGELE : Nee, duur en ze heeft de zakken van de jeansbroeken ook niet nagekeken. Wedden dat het subiet gaat rinkelen in die wastrommel... *(luisteren allebei)* ...Voilà, *(ze horen blijkbaar iets)* ne trommel vol vijf frank stukken!

ADELE : Of twintigers!!

ANGELE : Hoe slordig toch.

ADELE : Een echte schande.

(Een jonge Marokkaanse vrouw komt binnen)

ANGELE : Nu gaan we wat meemaken.

ADELE : Juist, let nu maar eens goed op.

(Ze kruisen allebei de armen en kijken aandachtig toe. De Marokkaanse sorteert zorgvuldig haar wasgoed, controleert de zakken van de broeken, start haar machine en gaat ook op de stoel tegenover die machine zitten.)

ADELE : *(fluistert)* Limex...

ANGELE : Wat? *(fluistert terug)*

ADELE : Limex!

ANGELE : Praat eens wat harder, die verstaat ons toch niet!

ADELE : LIMEX!!

ANGELE : Het is niet waar, dat ze dat nog durven gebruiken.

(vol afschuw)

ADELE : Het kost niets hé...

ANGELE : Nee, maar na een week zijn alle machines ontregeld

ADELE : En stinken...het kruipt in de caoutchouc.

ANGELE : Van de wastrommel?

ADELE : Natuurlijk... alle zes de machines hebben het zitten, de 5 en de 6 gelukkig het minste.

ANGELE : Daarom zijn dat ook onze machines.

(Een struise volkswrouw met haar armen vol witgoed komt nu binnen.)

CHERI : Is er ene vrij? *(luid)*

ADELE : Nee, maar, den drie....

ANGELE : ..draait niet meer.

CHERI : : Van wie is den drie???

(Er komt geen reactie . Che (van Cheri) laat hare vuile was vallen, doet machine 3 open, haalt er een jeansbroek uit en zwiert die op de niet bepaald propere bovenkant van de machine. Dan stopt ze haar eigen was in die machine, programmeert en bolt het af.)

CHERI : Ze moeten er maar bij blijven!! *(af)*

ADELE : *(Achterna roepend)* Groot gelijk, Che.

ANGELE : Juist, wij zitten hier toch ook maar.

ADELE : En wij hebben heel wat interessantere dingen te doen.

1

ANGELE : Wees maar gerust dat we heel wat interessantere dingen te doen hebben!

ADELE : (*fluister*) Gezien? Ook Limex!

ANGELE : Nee!! Zij toch niet!!

ADELE : Ge kunt u vergissen in mensen hé.

ANGELE : Wat is er eigenlijk zo slecht aan die Limex?

ADELE : Kalk.

ANGELE : Oh nee!!

ADELE : En teveel faten.

ANGELE : Faten??

ADELE : Daarom schuimen de beken zoveel.

ANGELE : FOS-Faten?

ADELE : Ook ja.

ANGELE : Het is de goedkoop he.

ADELE : Van haar had ik dat toch niet verwacht.

ANGELE : Och 'n mens is soms heel anders dan hij zich voordoet.

ADELE : En vooral, de machines gaan eraan kapot.

ANGELE : Gelukkig hebben wij de 5 en de 6 nog.

ADELE : Voor zolang dat nog duurt. (*geheimzinnig*)

ANGELE : (*afgrijzen*) De Limex toch niet!!!

ADELE : Nee, de stad.

ANGELE : Nee, is het echt? Hebben ze het er weer over gehad op het stadhuis?

ADELE : Ja, heel de blok gaat plat en het schijnt definitief te zijn deze keer.

ANGELE : Och, het is maar goed ook. Als ge buiten komt schijten de duiven op uw pasgewassen goed.

ADELE : En de ratten in de kelders dan...

ANGELE : Eén grote bakterie is het hier. Zeg, en wat na "het platgooien"?

ADELE : Nieuw he..proper.

ANGELE : Het is te hopen dat ze geen wassalon vergeten te bouwen.

1

(Jonge gast komt binnen... punkerig type (oorbel, gescheurde jeans, afijn vul zelf maar aan, een fel kleurtje in het haar kan ook best). Hij wordt heel boos als hij zijn jeansbroek boven op de vuile wasmachine ziet liggen)

JAN : Wie heeft dat gedaan????!!!?

ANGELE : Ze is ,euh, effe weg...

ADELE : Maar ze komt seffens terug

JAN : Ik kan godverdomme helemaal opnieuw beginnen!!! *(Hij laat inderdaad een jeans zien vol vuile vegen en... met een gaatje in)*

ANGELE : Tja, de bovenkant van die machines vergeten ze altijd te kuisen...

JAN : Dit is godverdomme een echte "Strassberg"!!! Ik heb geen goesting om die kapot te wassen!!!

ADELE : *(voorzichtig)* Er zit al een gaatje in denk ik...

JAN : Zo verkopen ze die!!! Trut!!!! Een klote wassalon is dat hier!!! Dat heeft geen voorwas, centrifugeert niet, wast alleen op 60, stinkt naar de Limex, stikt van de fosfaten en dan komen er nog barbaren die mijne Strassberg in de vettigheid leggen!! Rotkot!!

(Hij geeft een ferme trap tegen een machine en grabbelt al zijn spullen bijeen. Kijkt dan zoekend rond.)

En wie heeft er godverdomme mijne vuilzak gerat???

ANGELE : Oh... was die van u ...ik heb hem ..euh *(wijst op vuilbak)*

JAN : ...En dan kan je je vuilzak nog uit de vuilbak gaan halen ook... klotewasserette, rotkeet!!! *(Kwaad af)*

ANGELE : En dan vraagt ge u af waarvan die machines kapotgaan.

ADELE : Maar hij kent wel iets van wassen...

ANGELE : Och, omdat hij DATEX gebruikt zeker!!!

1

(Een oud mannetje komt het wassalon binnen. Hij is een doorzopen figuurtje met een " letterlijk" geurtje aan. Het mannetje bekijkt iedereen plooit dan een krant open (Het Laatste Nieuws of een andere liberale krant). Met luide (zatterige) stem leest hij voor.)

ARCHITEKT : Vrouw verkracht en neergestoken in Lede - Auto overkop in Broechem - kind verdronken in Neeroeteren - Echtelijke twist en bloedbad in Asse - Negen Marokanen lynchen Turk in Vilvoorde - Man gooit vrouw uit raam in Turnhout - Vrouw duwt man van trap in Westmalle - Morgen goed weer - Overmorgen slecht weer.

(Hij vouwt zijn krant samen en gaat nu, bedelend, met potje in de hand, langs de wassalon bezoekers. Iedereen haalt "letterlijk" de neus op of negeert de man. Hij haalt zelf ook de neus op, gromt " gierigaards" en wil naar de andere hoek van het wassalon strompelen. Plots ziet hij de ineengedoken figuur die daar al van in het begin onopvallend had zitten slapen, een krant (De Morgen of andere socialistische) over het hoofd. Mannetje stormt er onder het roepen van een hoop Godverdommes op af, rukt krant weg, en mept het slapende figuurtje met zijn eigen krant op het hoofd. Het slapende mannetje springt verschrikt recht en doddelend...)

ZOON : Ppppaaa!!!

ARCHITEKT : Socialist!! Niksnut!!!

(De vader geeft zij zoon een fikse pandoering en rost hem het wassalon uit. Hij draait zich dan hijgend om en gaat op de plaats van zijn zoon in een identieke houding zitten. Krant (zijn liberaal lijfblad) over het hoofd en zo valt het mannetje in slaap.)

ANGELE : Marginalen.

ADELE : Zatlappen.

ANGELE : De zoon gaat nu in de Kroon zitten slapen.

ADELE : Maar eerst drinkt hij zijn zoveelste pint.

ANGELE : En straks als de vader wakker wordt..

ADELE : gaat die op zijn beurt naar de Kroon om.. ge weet wel...

ANGELE : De zoon af te motten, die dan weer hier komt slapen.

ADELE : Triestige zaak.

ANGELE : Wat wilt ge. De buurt is verloederd en trekt zoiets aan.

(De jonge Marokaanse vrouw komt naar hen toe en vraagt in perfekt Nederlands)

FATIMA : Kan u mijn machine even in het oog houden asjeblief?

ADELE : Ik weet niet of..

ANGELE : Nee!! Sorry, het reglement!

FATIMA : Maar mijn zoontje is alleen thuis.

ANGELE : Sorry, reglement is reglement. Machines mogen niet alleen gelaten worden tijdens het wassen.

FATIMA : Maar ik heb mijn zoontje eventjes alleen thuisgelaten.

ANGELE : Dat is uw zaak maar het reglement is duidelijk. "U moet tijdens het wasprocedé bij uw machine blijven. Zoniet is de direktie niet verantwoordelijk voor de mogelijke gevolgen!"

FATIMA : U kan toch wel eventjes een oogje op mijn machine houden?

ANGELE : Ik heb mijn twee ogen nodig voor mijn machine.... mijn vriendin misschien..

ADELE : Nee, ik heb ook mijn twee ogen nodig. Ge weet maar nooit met dat "raar" volk hier in de buurt.

(Fatima gaat kwaad af.)

ANGELE : Goed gezegd, dat "raar volk" van u.

ADELE : Het is toch waar zeker; haar kind alleen laten, ge houdt dat toch niet voor mogelijk .

ANGELE : Een zuigelinkske dan nog, en het slaapt naast de butagasfles.

ADELE : Het is niet waar!! En hoe weet jij dat?

ANGELE : Dat is gewoon zo... en ze slachten schapen op hun achterbalkon.

ADELE : Nee!! En dat bloed dan???

ANGELE : Duwen ze gewoon met de aftrekker over de rand van het balkon.

AN : *(zonder opkijken uit haar boek)* Rituele slachtingen gebeuren in een slachthuis.

ANGELE : Wat?

ADELE : Wablieft?

AN : Ge hebt me verstaan.

ANGELE : Wat waren dan die rode plekken op Jeanine haar witte was????

AN : Vraag dat aan Jeanine he.

ANGELE : : Maske he, als dat koptelefoneke *(doelt op de walkman)*....

CHERI : *(Steekt op dit moment haar hoofd effe binnen Draait den drie nog?*

ANGELE : Jaja, Che, hij draait nog.

ADELE : Wij houden hem wel in het oog Che! *(CHE weg en..*

AN : De machines mogen niet alleen gelaten worden tijdens het wasprocede....

ANGELE : Pas op jij he!!!

ARCHITEKT : *(draait zich om in zijn slaap)* Makakken, zat-lappen, kletswijven,.. klotebuurt!!!! *(hij slaapt voort)*

ANGELE : Tsts..'t is erg, zo diep te vallen. Weet ge dat hij ooit architect geweest is?

ADELE : Hij?? Dat kan niet!!

1

ANGELE : Toch toch.. Sinds die affaire.... ge weet wel..

ADELE : Nee...

ANGELE : Jawel, die affaire.. ge weet toch wel...

ADELE : Maar nee!!

ANGELE : *(diepe zucht en dan een hoop gefezel in ADE's oor)*

ADELE : Oooh, DIE affaire..

ANGELE : Wel toen is hij helemaal gaan flippen. Het schijnt dat hij thuis alle muren van de kamers heeft volgekribbelt met plannen voor de zogezegde ideale woning.

JAN : *(steekt kop binnen en doet de stem van CHE na)*
Draait den 3 nog?

ANGELE : Jaja, Che, hij draait... *(ze merkt haar vergissing)*

JAN : OK, jong!!

(Hij komt binnen, gevolgd door een lederen jekkertje, een snotneus eigenlijk maar door al dat leder en de kettingen lijkt hij behoorlijk stoer. We noemen hem voor de gemakkelijheid JEKKERTJE. Jan wipt bovenop machine 3 en gaat zitten. Jekkertje leunt naast hem tegen de machine.)

JAN : Is de eigenaar van het wasgoed in machine drie hier aanwezig? *(stilte)* ..Blijkbaar niet. Het reglement is nochtans heel duidelijk : "De machines mogen niet alleen gelaten worden tijdens het wasprocédé". Tja dan gaan we dat reglement laten respekteren. Aktie jong!! *(Jekker geeft een ferme trap tegen de machine die prompt stilvalt. De trommel wordt open gemaakt)* Aangezien we dit arme wasgoed niet mogen alleen laten gaan we nu pleegouders zoeken. Wie ontfermt er zich over dit elegante nachtkleedje? *(Hij houdt het effe voor)* ..Mevrouw misschien? *(Hij zwiert het naar ANGELE, die kreet slaakt)*

ANGELE : Zot!!!! Dat is kloddernat!!!

JAN : Deze damesslipjes horen perfect bij u, zo lijkt me...
(tot Adele)

ADELE : Niet doen!!!

JAN : Goed dan , ik zal ze eerst uitwringen (*doet het en zwiert ze dan recht in het gezicht van Adele*)

ANGELE : (*Strijdvaardig recht*) Dat hoeven wij niet te pikken!!!! (*Gaat even strijdvaardig terug zitten als Jekkertje zich een beetje recht zet*)

JAN : Mijne Strassberg op een vettige machine hoef ik ook niet te pikken!! En hier hebben we dan mannenslips.. hola, en grote, lijkt me echt iets voor mijnheer daar. (*Hij smijt de kloddernatte onderbroeken naar de architect die gillend wackerschiet*)

ARCHITEKT : Rotzakken!!! (*Hij vlucht weg en krijgt nog een hele vracht was achter zich aan gesmeten. Jekker joelt het uit. De inhoud van wasmachine drie ligt nu over de grond uitgespreid*)

JEKKER : Chief, er zitten maar drie mensen en er draaien vier machines.

JAN : Hola, nog een eenzaam wasgoedje dus... even kijken.. dit misschien? (*hij wijst op machine 5*)

ANGELE : Neenee!! dat is van mij, en ik ben hier... het reglement...

JAN : Deze misschien? (de zes)

ADELE : Ik ben er ook.. ik ben er ook!!!

JAN : Dan gok ik op deze. (*de machine van de Marokkaanse*)
...Stilte.. Goed gegokt dus!!.. uitladen jong!!

AN : Laat dat.

JAN : Is het uw wasgoed?

AN : Nee..

JAN : Wel dan? Uitladen!!

AN : Doe dat niet. Het is van een dame die ons gevraagd heeft er even op te letten terwijl zij thuis naar haar kind ging kijken.

ANGELE : (*schamper*) Een dame..

ADELE : (*strijdlustig met de natte onderbroeken in de hand*)
Sinds wanneer hebben Marokkanen.... "dames".

1

JEKKER : Het is van ne "makak", chief! En ze is het afgebald, dus...

AN : Blijf gewoon van die machine af!!

JAN : *(Dreigend, neus tegen neus, bij An) ...of wat????*

AN : *(niet op haar gemak) ...Ik, euh, vind niet dat zoiets kan.*

JAN : Iemands proper wasgoed op een smerige machine gooien kan ook niet!!

AN : Maar zij heeft u toch niets misdaan.

JAN : *(kijkt haar doordringend aan) ...Ik heb het zo niet met u...*

AN : Ik euh... och, doe al op...

JAN : Het verzet is gebroken. De vergelding gaat door!!!

(Kreten. Jekker vliegt op de machine af, geeft er een paar fikse trappen tegen, waarop de machine stilvalt. De trommel wordt geopend en onder luid gejoel wordt het wasgoed over het ganse wassalon verspreid. Adele en Angele joelen duchtig mee)

CHERI : *(Steekt haar hoofd weer binnen)* Centrifugeert den drie al?

JAN : *(Wipt met de tip van zijn schoen een stuk wasgoed tot in zijn hand)* Volgens mij.. ligt den drie... stil.

CHERI : Maar.. dat is mijn wasgoed! Wat is er godverdomme met mijn wasgoed gebeurd??

JAN : Een plotse staking van de machines, ze eisen een tastbare aanwezigheid van de klanten.

JEKKER : Uw was speelt "bedot" in het wassalon.

CHERI : Godverdommessesmeerlappekes!!!

(Ze laat haar Delhaizezakken met boodschappen op de grond vallen en wil dreigend op hen afkomen. Jekker flitst met zijn knipmesje onder het uiten van kalmerende oh-oh-oh klankjes)

1

CHERI : *(Hijgend van kwaadheid)* Zo, het ventje heeft zijn pattattemesje bij. Goed, het is goed jongens *(Ze deinst achteruit naar de deur)* ...Als er straks een slipje of kous ontbreekt, is het oorlog!!! *(Ze holt de straat op en botst bijna op Fatima die net binnen komt)*

JEKKER : Zou ze haar broodmes gaan halen zijn?? *(hinnik-lachje)*

FATIMA : Mijn was... Wat is er met mijn wasgoed gebeurd???

JAN : Ekskuseer, het was zo niet bedoeld. Ik dacht dat het van iemand anders...

JEKKER : Wat krijgen we nu!!! Begint ge terug te krabbellen?? De makkakken verpesten ons buurt en dan zouden wij hunne vuile was nog niet eens uit onze machines mogen gooien.. wat krijgen we nu.. Onze vuile was eerst!!!

FATIMA : *(jammerend)* Mijn was, dat was mijn was!!!

JAN : Het liep een beetje uit de hand, sorry.

FATIMA : *(kijkt hem woedend aan en roept hem dan een agressief klinkende Marokkaanse zin toe, pakt haar spullen bijeen en bolt het af. In de deuropening herhaalt ze nog een keer haar vervloeking en is dan weg)*

JEKKER : Wat zegde ze?? Wat zegde ze???

(An herhaalt de zin droogjes en zo goed en zo kwaad mogelijk)

JAN : Wilde gij u zeker niet moeien, ja!!

JEKKER : Ja, zéééker niet moeien, ja!!!!!! Laten we ons liever ontfermen over deze twee eenzame zakjes hier. *(doelt op de Delhaizezakken van Che)* Volgens mij zitten die bomvol lekkernijen. *(Wil de zakken beginnen uitladen)*

JAN : Stop maar, ge moet niet overdrijven...

JEKKER : Janneke, ik heb uwe Strassberg nu helpen wreken. Nu mag ik mij ook een beetje amuseren.. ok!! Ze gaat

1

spagetti eten vanavond... *(hij laadt uit)* Tomatenpuree, tomatenpuree, tomatenpuree *(hij keilt de blikjes achter zich het wassalon in)*

JAN : Stop daarmee!!!

JEKKER : Waarom, de spagetti moet nog komen. *(Hij haalt het pak te voorschijn dat hij kapot scheurt. De spagetti wordt als konfetti in het rond gestrooid)* Amaai zeg dat moet nogal een bolognaise worden... vier bussen ketchup...

JAN : Stop daar nu mee!!!!

JEKKER : Het schijnt dat dit spuitbussen zijn... proberen?
(Richt op Jan. Gerard is binnen gekomen)

GERARD : Wat is dat??

JEKKER : Ketchupspuitbussen! Proberen???

(Hij draait zich om en mikt op Gerard en stelt dan pas vast wie Gerard eigenlijk is. Gerard is de man van Che. Een kleerkast, een echte dokwerker zoals je ze enkel nog in je dromen kan voorstellen. Hij leeft van vroeges, lates, nachten, pinten pakken en slapen. Zijn outfit is naar fantasie in te vullen maar een groezelig wit t-shirt met diep uitgesneden hals zou hem niet misstaan.)

GERARD : *(tergend traag en dreigend)* Is dat mijn onderbroek?? *(doelt op een van de onderbroeken die in de buurt van Jekker op de grond liggen. Nog tergend trager nu)* Ik vraag of dat mijn onderbroek is????? *(Jekker begint behoorlijk nerveus te worden en lacht een beetje schaapachtig)* Wat is het, "drolletje", is het met mij dat ge lacht!!

CHERI : *(die achter Gerard is binnengekomen en in het deurgat is blijven staan)* Mijn Delhaizezakken!!!

GERARD : Wat is daarmee??

CHERI : Hier, bezie dat hier.... mijne spaghetti...

1

GERARD : Is dat... onze... spaghetti??? *(Hij wordt dreigender en dreigender)*

AN : Ja dat is jullie spaghetti.. en dat is uw onderbroek.. en dit is het nachthemd van Che!!

ADELE : En hier zijn haar slipjes...

AN : En zij daar *(Jan en Jek)* hebben dat allemaal gedaan.

(Gerard wil op Jekker afvliegen maar die laat, een beetje schijterig, zijn mesje flitsen.)

JEKKER : Blijf staan, blijf staan, ik heb een mes!!!!!!!

GERARD : Het is niet waar. Wat een held, hij heeft een mesje. Ik heb mijn vuisten bij, willen we die eens uitproberen.

JEKKER : *(duidelijk zijn zenuwen niet meer meester)* Blijf staan!!!

GERARD : Ventje, ik heb juist de nacht gedaan en als ik dan voor 4 uur 's middags word wakker gemaakt word ik heel pikant..... héééééél pikant zelfs. *(Hij komt dreigend dichterbij)*

JEKKER : Jan!! Jan wat moet ik doen?????

JAN : Lopen jong.

(Jekker voegt onmiddellijk de daad bij het woord, smijt zijn mesje weg en zet het op een lopen. Gerard achtervolgt hem. Che doet ondertussen verwoede pogingen om haar wasgoed bijeen te zoeken. Jan, we zullen maar zeggen, door wroeging gekweld, raapt een ketchup spuitbus op en wil die aan Che teruggeven..aarzelend)

JAN : Ge had mijn Strassberg niet uit die machine mogen pakken.

CHERI : *(vol gif)* Een machine die niet draait is een vrije machine!!

JAN : Trinet!!!